Rozdział 5

Państwowe fundusze celowe

Zgodnie z art. 9 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.) do sektora finansów publicznych zalicza się państwowe fundusze celowe. Podstawą gospodarki finansowej funduszu celowego jest roczny plan finansowy.

W 2014 r. łączne przychody państwowych funduszy celowych wyniosły 225.373.607 tys. zł (po wyeliminowaniu przepływów między funduszami)[1], w tym dotacje z budżetu państwa 47.204.207 tys. zł, które stanowiły 21% przychodów ogółem.

W 2014 r. łączne koszty funduszy celowych (po wyeliminowaniu przepływów między funduszami), wyniosły 235.351.464 tys. zł.

Szczegółowe informacje o przychodach i kosztach poszczególnych funduszy przedstawia poniższa tabela:

	Wyszczególnienie	Przychody	w tym: dotacja z budżetu	Koszty realizacji zadań (wydatki)
		w tys. zł		
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Razem*		**225.373.607**	**47.204.207**	**235 351.464**
1	**Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi***	**206.506.409**	**46.458.847**	**214.949.465**
1.1	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	186.577.190	30.362.793	195.014.248
1.2	Fundusz Emerytalno-Rentowy	19.527.722	16.095.771	19.461.356
1.3	Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	33.500	283	34.178
1.4	Fundusz Administracyjny	588.502		590.532
1.5	Fundusz Emerytur Pomostowych	236.095		305.751
2	**Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa**	**16.158.632**	**745.360**	**15.991.750**
2.1	Fundusz Pracy	10.924.035		11.080.159
2.2	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	4.668.823	745.360	4.760.352
2.3	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	565.774		151.239
3	**Fundusze związane z prywatyzacją**	**929.823**		**2.618.693**
3.1	Fundusz Reprywatyzacji	133.022		413.976
3.2	Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców	234.601		1.381.784
3.3	Fundusz Skarbu Państwa	156.858		268.539
3.4	Fundusz Rekompensacyjny	405.342		554.394

[1] Odpis od Funduszu Emerytalno-Rentowego na Fundusz Administracyjny w wysokości 456.600 tys. zł

Wyszczególnienie		Przychody	w tym: dotacja z budżetu	Koszty realizacji zadań (wydatki)
		w tys. zł		
1	*2*	*3*	*4*	*5*
4	**Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju**	**386.755**		**351.675**
4.1	Fundusz Wsparcia Policji	75.518		75.403
4.2	Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego	4.579		6.421
4.3	Fundusz - Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców	121.148		105.308
4.4	Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy	37.476		37.146
4.5	Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych	69.889		59.738
4.6	Fundusz Wsparcia Straży Granicznej	1.336		1.238
4.7	Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej	37.506		38.027
4.8	Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej	39.303		28.394
5	**Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną**	**811.517**		**885.673**
5.1	Fundusz Promocji Twórczości	742		520
5.2	Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów	17.143		13.093
5.3	Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	601.671		576.277
5.4	Fundusz Promocji Kultury	159.716		165.872
5.5	Fundusz Nauki i Technologii Polskiej	32.245		129.911
6	**Pozostałe**	**580.471**		**554.208**
6.1	Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	7.714		6.949
6.2	Fundusz Kredytu Technologicznego	547.660		537.315
6.3	Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	25.097		9.944

*Po wyeliminowaniu przepływów

5.1. Fundusze związane z ubezpieczeniami społecznymi

Zrealizowane przychody ww. funduszy po wyeliminowaniu przepływów w 2014 r. wyniosły 206.506.409 tys. zł, co stanowi 91,6% przychodów wszystkich funduszy, a koszty – 214.949.465 tys. zł (91,3% kosztów realizacji zadań ogółem).

W tej grupie funduszy znajdują się te, które otrzymują największe dotacje z budżetu państwa, tj. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (30.362.793 tys. zł) oraz Fundusz Emerytalno-Rentowy (16.095.771 tys. zł). W roku 2014 fundusze z tej grupy łącznie otrzymały z budżetu państwa 46.458.847 tys. zł w formie dotacji.

5.1.1 Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych (FUS) utworzony został ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Jest państwowym funduszem celowym

i nie posiada osobowości prawnej, a dysponentem jego środków jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Celem działania Funduszu jest realizacja zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych, a podstawowymi źródłami przychodów są składki na ubezpieczenia społeczne, dotacja z budżetu państwa, refundacja z tytułu przekazania składek do otwartych funduszy emerytalnych (OFE), a także środki z Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD) na uzupełnienie niedoboru funduszu emerytalnego wynikającego z przyczyn demograficznych. Źródłami finansowania niedoboru FUS na wypłaty świadczeń z ubezpieczeń społecznych gwarantowanych przez państwo, poza dotacjami z budżetu państwa, mogą być nieoprocentowane pożyczki z budżetu państwa oraz kredyty. Wypłatę świadczeń z ubezpieczeń społecznych finansowanych z FUS gwarantuje państwo.

Na realizację planu finansowego FUS w 2014 roku miały wpływ następujące zdarzenia:

1. Wskaźnik waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych, który wynosił 101,6% wobec zakładanego w ustawie budżetowej 102,1%.
2. Stopa składki przekazywanej do OFE od 1 stycznia 2014 r. wyniosła 3,1%, a od 1 lutego 2014 r. 2,92% wobec 2,8% w roku 2013.
3. Ustawa z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1717) wprowadziła istotne zmiany w funkcjonowaniu otwartych funduszy emerytalnych. W dniu 3 lutego 2014 r. umorzono 51,5% jednostek rozrachunkowych znajdujących się na rachunku każdego członka OFE, a wartość środków z tego tytułu została zaewidencjonowana na subkontach w ZUS. Łączna wartość aktywów przekazana przez OFE wyniosła 153.151.226 tys. zł. W 2014 roku FRD przekazał na przychody funduszu emerytalnego FUS środki pieniężne otrzymane z OFE w formie gotówki wraz z pożytkami oraz środki pieniężne uzyskane z tytułu wykupu obligacji KFD oraz PKP w łącznej wysokości 6.969.878 tys. zł, tj. o 3.967.990 tys. zł mniej niż szacowano w planie. Ponadto ustawa z dnia 6 grudnia 2013 r. wprowadziła dobrowolność uczestnictwa w otwartych funduszach emerytalnych. Członkowie OFE mogli do 31 lipca 2014 r. podjąć decyzję w sprawie przekazywania do OFE przyszłej składki emerytalnej. W wyniku tej zmiany liczba członków OFE, za których jest przekazywana składka zmniejszyła się o około 80%, a przeciętna składka wzrosła o ponad 17%. Na mocy ustawy wprowadzono także mechanizm tzw. suwaka bezpieczeństwa. Zakłada on, że 10 lat przed osiągnięciem ustawowego wieku emerytalnego środki zgromadzone na koncie członka OFE będą stopniowo (co miesiąc) przekazywane do FUS i ewidencjonowane na indywidualnym subkoncie ubezpieczonego. Z tego tytułu w 2014 r. do FUS przekazano 4.076.690 tys. zł, tj. o 361.310 tys. zł mniej niż zakładano.

4. W 2014 r. wypłacano emerytury, które były zawieszone od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r., a przyczyną zawieszenia było kontynuowanie zatrudnienia podjętego przed przejściem na emeryturę (ustawa z dnia 13 grudnia 2013 r. o ustaleniu i wypłacie emerytur, do których prawo uległo zawieszeniu w okresie od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r., Dz. U. z 2014 r., poz. 169). Skutek tych wypłat łącznie z wypłaconymi od nich odsetkami wyniósł 792.679 tys. zł.
5. FUS otrzymał nieoprocentowaną pożyczkę z budżetu państwa w wysokości 8.924.340 tys. zł oraz został zasilony środkami z FRD w kwocie 2.500.000 tys. zł.

Przychody Funduszu wyniosły w 2014 r. 186.577.190 tys. zł, co stanowi 99,1% kwoty planowanej w ustawie budżetowej oraz 97,4% przychodów zrealizowanych w 2013 r. Na niższe od planowanych przychodów miała wpływ realizacja przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz. U. z 2012 r., poz. 1551), tzw. ustawy abolicyjnej, w ramach której wstrzymane zostało przymusowe dochodzenie należności oraz wejście w życie ustawy o zmianie ustawy o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008-2015 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1069), przewidującej odroczenie do końca 2015 r. spłaty zaległości przez kopalnie węgla kamiennego, a także zmiana przepisów dotyczących egzekucji należności publicznoprawnych. Wielkość odzyskiwanych należności utrzymuje się na podobnym poziomie co w roku 2013 pomimo, iż znaczącą część zadłużenia stanowią coraz starsze, trudno ściągalne należności.

Wskaźnik ściągalności składek od płatników ukształtował się na poziomie 99,3% i był wyższy o 0,3 pkt proc. od zakładanego w planie. Według ZUS wdrożenie Systemu Ewidencji Kont i Funduszy (SEKiF) w istotny sposób wpłynęło na poziom wskaźnika ściągalności składek jak i na wysokość przychodów ze składek w 2014 r.

Planowana po stronie przychodów FUS kwota refundacji składki przekazanej do OFE w wysokości 8.198.142 tys. zł została zrealizowana w kwocie 8.269.059 tys. zł, tj. 100,9% planu wg ustawy budżetowej i 77,1% kwoty refundacji z roku 2013.

Środki z Funduszu Rezerwy Demograficznej zostały przekazane do FUS w planowanej wysokości, tj. 2.500.000 tys. zł.

Z danych sprawozdawczych Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że w 2014 r. przypis składek na ubezpieczenie społeczne wyniósł 132.111.434 tys. zł i stanowił 100,9% planu ustalonego w ustawie budżetowej oraz był o 3% większy w stosunku do roku poprzedniego. Wpływy ze składek wyniosły 131.129.263 tys. zł, tj. 101,2% planu i wzrosły w porównaniu do roku poprzedniego o 8,7%. Należy zaznaczyć, że wdrożenie systemu SEKiF w istotny sposób wpłynęło na wysokość przychodów ze składek w 2013 r (całość korekt za lata 1999-2013 ujęto w 2013 roku) – po doprowadzeniu danych

do porównywalności przypis wzrósłby w stosunku do 2013 r. o 4,2%, natomiast wpływy składek o 5,9%.

W ustawie budżetowej na 2014 r. dotacja z budżetu państwa dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ustalona została w kwocie 30.362.793 tys. zł i w takiej wysokości została przekazana do FUS na wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo. W porównaniu do kwoty dotacji przekazanej do FUS w 2013 r. w wysokości 37.113.910 tys. zł dotacja zrealizowana przez FUS w 2014 r. była niższa o 18,2%.

W 2014 r. FUS otrzymał, oprócz kwoty dotacji, również nieoprocentowaną pożyczkę z budżetu państwa w wysokości 8.924.340 tys. zł. Środki pożyczki zostały przeznaczone na zasilenie FUS w celu uzupełnienia środków pozwalających na pełne i terminowe sfinansowanie wypłaty świadczeń gwarantowanych przez państwo.

Koszty Funduszu w 2014 r. wyniosły 195.014.248 tys. zł stanowiąc 100,1% planu po zmianach i były niższe o 9.366.944 tys. zł, tj. o 4,6% w stosunku do roku poprzedniego.

Podstawowym zadaniem realizowanym z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych są transfery na rzecz ludności obejmujące wypłaty świadczeń długoterminowych (emerytury i renty) oraz pozostałe świadczenia o charakterze jednorazowym i krótkoterminowym (zasiłki: chorobowe, macierzyńskie, pogrzebowe, jednorazowe odszkodowania powypadkowe itd.). Wypłaty ww. świadczeń na rzecz ludności wyniosły w 2014 r. 188.090.069 tys. zł i stanowiły 98,9% kwoty planowanej, z tego wydatki na emerytury i renty z dodatkami wyniosły 168.811.668 tys. zł i były niższe od planu o 1% (o 1.782.418 tys. zł).

W 2014 r. z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zrealizowane zostały w szczególności następujące zadania, w łącznej wysokości 188.276.674 tys. zł:

- wypłata emerytur – 122.665.341 tys. zł, z tego: z funduszu emerytalnego – 120.977.221 tys. zł i z funduszu rentowego – 1.688.120 tys. zł. Wydatki na emerytury były niższe o 1.315.010 tys. zł (o 1,1%) od planu po zmianach oraz o 3,3% wyższe od wykonania w 2013 r. W 2014 r. wypłacano emerytury, które były zawieszone od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r. Skutek tych wypłat łącznie z wypłaconymi od nich odsetkami wyniósł 792.679 tys. zł;
- wypłata rent – 40.633.484 tys. zł, z tego: z funduszu rentowego - 36.571.984 tys. zł, a z funduszu wypadkowego - 4.061.500 tys. zł. Wydatki na renty były niższe o 446.283 tys. zł (o 1,1%) od planu oraz wyższe o 722.014 tys. zł, tj. o 1,8%, w porównaniu do 2013 r.; Wydatki na renty były niższe od założonych w planie głównie w wyniku przeprowadzenia w 2014 r. waloryzacji świadczeń na niższym od planowanego wskaźnikiem (o 0,5 pkt. proc.) oraz na skutek mniejszej niż założono w planie o 9,6 tys. średniej liczby (bez wypłat dla osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego oraz bez wypłat dla osób pobierających świadczenia

na podstawie umów międzynarodowych) wypłaconych rent rodzinnych. Wydatki na renty były wyższe w 2014 roku w porównaniu do 2013 r. w wyniku przeprowadzenia waloryzacji świadczeń wskaźnikiem 101,6% oraz w wyniku wzrostu o 2,0 tys. średniej miesięcznej liczby wypłat rent rodzinnych (bez wypłat dla osób posiadających także prawo do świadczenia rolniczego oraz bez wypłat dla osób pobierających świadczenia na podstawie umów międzynarodowych).

- wypłata dodatków do emerytur i rent: pielęgnacyjnych, dla sierot zupełnych i za tajne nauczanie - 5.512.843 tys. zł, tj. 99,6% planu. Wydatki na dodatki do emerytur i rent były wyższe o 4,6% w relacji do 2013 r.;
- wypłata pozostałych świadczeń wyniosła 19.278.401 tys. zł, tj. 98,5% planu po zmianach i wzrosła w stosunku do 2013 r o 18,4%, i została przeznaczona głównie na:
  - zasiłki chorobowe – 8.820.627 tys. zł, tj. 99,2% kwoty planowanej, wzrost w stosunku do 2013 r. o 3,8% z powodu wzrostu podstawy obliczania zasiłku, w wyniku wzrostu wynagrodzenia,
  - zasiłki macierzyńskie – zostały wykonane w kwocie 6.735.918 tys. zł, tj. 98,5% planu po zmianach i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 56,3%.
    Jest to konsekwencją wzrostu liczby dni zasiłku macierzyńskiego, a także wprowadzenia urlopu rodzicielskiego. Przeciętna wysokość zasiłku macierzyńskiego była niższa w stosunku do roku poprzedniego o 9,1%, co wynika z wykorzystywania urlopu rodzicielskiego, w trakcie którego wysokość zasiłku zgodnie z obowiązującymi przepisami wynosi 60% podstawy wymiaru zasiłku,
  - zasiłki pogrzebowe wyniosły 1.231.772 tys. zł i były niższe o 2,8% w relacji do wydatków zrealizowanych na ten cel w 2013 r. w wyniku malejącej liczby zasiłków. Jest to spowodowane mniejszą liczbą zgonów,
  - wydatki na świadczenia rehabilitacyjne – ukształtowały się na poziomie 1.279.395 tys. zł, tj. 98,5% planu po zmianach i wzrosły o 3,7% w relacji do 2013 r. w wyniku zwiększenia liczby świadczeń, spowodowanego m.in. kierowaniem większej liczby ubezpieczonych na świadczenie rehabilitacyjne przed przyznaniem renty z tytułu niezdolności do pracy;
- wypłata pozostałych wydatków bieżących Funduszu zrealizowana została w wysokości 3.620.256 tys. zł i przeznaczona była przede wszystkim na:
  - odpis na działalność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 3.430.000 tys. zł, tj. 100% kwoty planowanej,
  - finansowanie prewencji rentowej – 178.103 tys. zł, tj. 92,3% kwoty planowanej,
  - finansowanie prewencji wypadkowej – 8.502 tys. zł, tj. 26,4% kwoty planowanej.

W 2014 r. przeciętna miesięczna liczba emerytur i rent finansowanych z FUS wyniosła 7.297,4 tys. (o 0,8% mniej niż w planie), zaś przeciętne świadczenie emerytalno-rentowe wyniosło 1.903,29 zł i było niższe od planowanego o 0,7%. Wysokość świadczenia wzrosła w stosunku do roku 2013 o 3,2%. Wynika to przede wszystkim z przeprowadzenia w marcu 2014 r waloryzacji wskaźnikiem 101,6%.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. był ujemny i wyniósł (minus) 40.321.678 tys. zł, z tego:

- środki pieniężne w kwocie - 773.756 tys. zł,
- należności w kwocie - 5.884.180 tys. zł,
- zobowiązania w kwocie - (minus) 46.979.614 tys. zł.

W kwocie zobowiązań Funduszu na koniec 2014 r. w wysokości (minus) 46.979.614 tys. zł można wyodrębnić zobowiązania głównie z tytułu:

- pożyczek z budżetu państwa na kwotę - 39.801.886 tys. zł,
- podatku dochodowego od świadczeń i składek na ubezpieczenie zdrowotne od wypłaconych świadczeń - 2.461.279 tys. zł,
- dotacji roku następnego - 1.159.470 tys. zł,
- rozrachunków z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne - 2.183.344 tys. zł,
- rozrachunków z tytułu nieodprowadzonych składek do OFE - 118.853 tys. zł,
- rezerw - 983.394 tys. zł,
- pozostałych zobowiązań - 271.388 tys. zł.

5.1.2 Fundusz Emerytalno-Rentowy

Fundusz Emerytalno-Rentowy (FER) funkcjonuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. FER jest państwowym funduszem celowym i nie posiada osobowości prawnej, a dysponentem jego środków jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Głównym zadaniem Funduszu Emerytalno-Rentowego jest finansowanie gwarantowanych przez państwo świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, a ponadto finansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego wraz z dodatkami, ubezpieczeń zdrowotnych rolników i ich domowników oraz refundacji określonych kosztów Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych, jeżeli przepisy emerytalne przewidują taką refundację.

Fundusz finansowany jest przede wszystkim z uzupełniającej dotacji z budżetu państwa oraz dotacji z budżetu państwa przeznaczonej na składki na ubezpieczenie zdrowotne,

bowiem składka płacona przez rolników pokrywa tylko część wydatków. W kwocie dotacji znajdują się środki na sfinansowanie składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw.

Przychody Funduszu Emerytalno-Rentowego zaplanowane w wysokości 17.736.951 tys. zł, zostały zrealizowane w kwocie 19.527.722 tys. zł (tj. 99,3% planu po zmianach), z tego:

- dotacja z budżetu państwa – 16.095.771 tys. zł,
- przypis składek od rolników – 1.464.037 tys. zł,
- refundacja kosztów wypłaty świadczeń zbiegowych – 1.921.267 tys. zł,
- pozostałe przychody (przypis) oraz inne przychody – 46.647 tys. zł.

W ustawie budżetowej na 2014 r. dotacja z budżetu państwa dla FER ustalona została w kwocie 16.100.540 tys. zł, a zrealizowana była w wysokości 16.095.771 tys. zł. W porównaniu do kwoty dotacji przekazanej do FER w 2013 r. w wysokości 15.853.053 tys. zł dotacja zrealizowana przez FER w 2014 r. była wyższa o 1,5%.

Zgodnie z wykonaniem planu finansowego Funduszu za 2014 r. przychody ze składek (przypis) wyniosły 1.464.037 tys. zł i stanowiły 7,5% ogółu przychodów Funduszu, a w stosunku do kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej wyniosły 92,3%. Niższe wykonanie tej pozycji przychodów wynika ze spadku liczby osób ubezpieczonych.

W 2014 r. ściągalność składek ukształtowała się na poziomie 101,6% wobec planowanej 99%.

Ponadto - zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi Najwyższej Izby Kontroli z dnia 20 maja 2014 r. ujętymi w Informacji o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2013 r. w części 72 Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz wykonania planów finansowych Funduszu Emerytalno-Rentowego, Funduszu Administracyjnego i Funduszu Prewencji i Rehabilitacji - zarówno po stronie przychodów jak i kosztów ujęto w planie po zmianach FER transfer środków na świadczenia zbiegowe, który przeznaczony jest na sfinansowanie emerytur i rent z innego ubezpieczenia społecznego, wypłacanych łącznie ze świadczeniami z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, wraz z dodatkami oraz refundację określonych kosztów FUS w kwocie 1.923.778 tys. zł. Kwota ta została wykonana w 99,9%. Ujęcie tej pozycji w Planie FER w tej samej kwocie po stronie przychodów jak i kosztów nie wpływa na ogólny stan Funduszu.

Przychody funduszu przeznaczone były m.in. na finansowanie:

- emerytur rolniczych oraz rent rolniczych,
- zasiłków pogrzebowych,
- składek na ubezpieczenie zdrowotne płaconych za rolników i ich domowników.

Koszty Funduszu Emerytalno-Rentowego w 2014 r. ukształtowały się na poziomie 19.461.356 tys. zł i stanowiły 99,3% planu po zmianach.

Najważniejszym zadaniem Funduszu jest finansowanie wydatków na emerytury i renty rolnicze. Wydatki na ten cel wyniosły 14.478.621 tys. zł, co stanowi 74,4% wydatków ogółem i 99,4% planu po zmianach. Niższe wykonanie w stosunku do planu po zmianach wynika z wyższej śmiertelności świadczeniobiorców. Przeciętna liczba świadczeniobiorców pobierających emerytury wyniosła 952 tys. osób, a liczba osób pobierających renty 260 tys. Przeciętna emerytura wyniosła 1.010,52 zł, a przeciętna renta 941,94 zł.

Drugim zadaniem, pod względem udziału w wydatkach ogółem (9%) jest finansowanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za rolników i ich domowników, które zgodnie z ustawą z dnia 13 stycznia 2012 r. o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników za 2012-2016 r., pokrywane są z dotacji z budżetu państwa. Wydatki na ten cel wyniosły 1.750.915 tys. zł, co stanowi 99,7% planu po zmianach. Niższe wykonanie w stosunku do planu po zmianach wynika głównie ze zmniejszenia się liczby osób objętych ubezpieczeniem społecznym, a tym samym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez Fundusz jest wypłata zasiłków pogrzebowych, które stanowią 1,1% ogółu wydatków. Wydatki na ten cel zrealizowane zostały w kwocie 206.623 tys. zł, tj. 86,1% planu po zmianach i były niższe o 0,1% w stosunku do roku 2013.

Odpis na fundusz administracyjny - wydatek bieżący Funduszu - wyniósł 456.600 tys. zł i został zrealizowany zgodnie z planem przyjętym w ustawie budżetowej.

Na koniec 2014 r. stan Funduszu wyniósł 43.379 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 204.023 tys. zł,
- należności 220.792 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 381.436 tys. zł.

5.1.3 Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i przeznaczony jest na finansowanie kosztów rzeczowych Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego związanych z:

1) zapobieganiem wypadkom przy pracy rolniczej i chorobom zawodowym rolników m.in. poprzez:
   a) analizowanie przyczyn wypadków i chorób,
   b) prowadzenie dobrowolnych nieodpłatnych szkoleń i instruktażu dla ubezpieczonych w zakresie zasad ochrony życia i zdrowia w gospodarstwie rolnym oraz postępowania w razie wypadku przy pracy rolniczej,

c) upowszechnianie wśród ubezpieczonych wiedzy o zagrożeniach wypadkami przy pracy rolniczej i rolniczych chorobach zawodowych;

2) finansowaniem działań na rzecz pomocy ubezpieczonym i osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym, ale rokującym jej odzyskanie w wyniku leczenia i rehabilitacji albo zagrożonym taką niezdolnością, w tym m.in. poprzez:

   a) kierowanie na rehabilitację leczniczą do zakładów rehabilitacyjnych,

   b) prowadzenie zakładów rehabilitacji leczniczej,

   c) prowadzenie, we własnym zakresie, badań i analiz przyczyn niezdolności do pracy,

   d) promocję zdrowia.

Fundusz tworzy się z odpisu od funduszu składkowego, w wysokości do 5% planowanych wydatków tego Funduszu oraz z dotacji z budżetu państwa.

Przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji wyniosły w 2014 r. 33.500 tys. zł, w stosunku do planu według ustawy budżetowej w kwocie 33.490 tys. zł, w tym:

- odpis z funduszu składkowego – 32.922 tys. zł (wyższy o 0,9% w stosunku do kwoty odpisu w roku 2013),
- dotacja z budżetu państwa – 283 tys. zł (wyższa o 3,3% w stosunku do wysokości dotacji w roku 2013),
- pozostałe przychody – 295 tys. zł obejmują w szczególności wpływy z tytułu odsetek od środków na rachunkach bankowych oraz z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dzieci na turnusach rehabilitacyjnych.

Koszty realizacji zadań Funduszu ukształtowały się na poziomie 34.178 tys. zł, tj. 99,4% w stosunku do planu. Natomiast w stosunku do roku 2013 wydatki zwiększyły się o 1,3%. Koszty Funduszu przeznaczone zostały na:

- koszty bieżące – 31.172 tys. zł, tj. 99,4% planu. Największą pozycją kosztów był zakup usług zdrowotnych 28.975 tys. zł (tj. 85% planu ogółem). Z rehabilitacji leczniczej skorzystało 12.687 rolników,
- wydatki inwestycyjne – 3.006 tys. zł, tj. 99,2% planu.

Na koniec 2014 r. stan Funduszu wyniósł 1.222 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 3.439 tys. zł,
- należności 9 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 2.226 tys. zł.

5.1.4 Fundusz Administracyjny

Fundusz Administracyjny działa na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników i przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników i kosztów obsługi zadań w zakresie ubezpieczenia zdrowotnego. Jest państwowym funduszem celowym i nie posiada osobowości prawnej, a dysponentem jego środków jest Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Fundusz tworzy się z odpisu od funduszu składkowego w wysokości do 9% planowanych wydatków oraz z odpisu od funduszu emerytalno-rentowego w wysokości do 3,5% planowanych wydatków oraz z refundacji przez właściwe instytucje kosztów związanych z realizacją ubezpieczenia zdrowotnego oraz realizacją innych zadań powierzonych Prezesowi Kasy na podstawie odrębnych przepisów. W razie powstania niedoboru Fundusz Administracyjny jest zasilany ze środków funduszu składkowego.

Zdecydowaną większość przychodów Funduszu Administracyjnego stanowi odpis od Funduszu Emerytalno-Rentowego, a więc de facto dotacja z budżetu państwa.

Przychody Funduszu wyniosły w 2014 r. 588.502 tys. zł, tj. 99,9% planu, z tego:

- odpis z funduszu emerytalno-rentowego – 456.600 tys. zł, tj. 100% w stosunku do planu,
- odpis z funduszu składkowego – 59.259 tys. zł, tj. 100% w stosunku do planu,
- pozostałe przychody – 72.643 tys. zł, tj. 99,2% w stosunku do planu (refundacja przez ZUS kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych; refundacja kosztów obsługi: ubezpieczeń zdrowotnych, świadczeń zleconych do wypłaty, rent socjalnych).

Przychody funduszu przeznaczone zostały na finansowanie m.in.:

- wydatków na pokrycie kosztów poboru składki i wypłaty świadczeń z ubezpieczenia,
- wydatków na obsługę administracyjno-księgową funduszy oraz jednostek organizacyjnych KRUS,

Biorąc pod uwagę katalog zadań finansowanych ze środków Funduszu, koszty zrealizowano w wysokości 590.532 tys. zł, tj 96,8% planu i były wyższe o 2,9% w stosunku do roku 2013. Główne pozycje kosztów to:

1) koszty bieżące – 571.730 tys. zł, przeznaczono na:
   - wynagrodzenia pracowników Kasy (wraz z pochodnymi) – 286.076 tys. zł (48,4% wydatków ogółem Funduszu i były niższe w stosunku do roku 2013 o 0,3%),
   - opłaty pocztowe i usługi bankowe – 58.476 tys. zł,
   - pozostałe koszty (m.in. zakup materiałów i wyposażenia, zakup energii, zakup usług remontowych, zakup usług informatycznych) – 177.930 tys. zł;

2) wydatki inwestycyjne – 18.678 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 70.833 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 117.523 tys. zł,
- należności 9.338 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 56.646 tys. zł.

5.1.5 Fundusz Emerytur Pomostowych

Fundusz Emerytur Pomostowych (FEP) utworzony został na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Fundusz działa jako państwowy fundusz celowy powołany w celu finansowania emerytur pomostowych.

Przychody Funduszu pochodzą głównie ze składek w całości finansowanych przez płatników w wysokości 1,5% podstawy wymiaru oraz z dotacji z budżetu państwa.

Przychody Funduszu ukształtowały się w 2014 r. na poziomie 236.095 tys. zł, tj. 98,3% planu, z tego:

- składki 227.565 tys. zł (98% planu),
- pozostałe przychody 6.849 tys. zł (102% planu),
- pozostałe zwiększenia 1.681 tys. zł (129% planu).

Niższe od planowanych wpływy ze składek wynikają ze zmniejszającej się liczby osób, za które są odprowadzane składki.

Pozostałe przychody obejmowały głównie odsetki od obligacji w kwocie 4.637 tys. zł, przychody z tytułu oprocentowania środków na rachunkach bankowych w kwocie 1.088 tys. zł oraz odsetki od należności z tytułu składek w kwocie 682 tys. zł.

W 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych kontynuował prowadzenie działań egzekucyjnych wobec dłużników składek na Fundusz Emerytur Pomostowych, w wyniku których odzyskano należności w kwocie 963 tys. zł oraz zawarto układy ratalne na kwotę 2.456 tys. zł i udzielono ulg w postaci odroczenia płatności składek na kwotę 495 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosły 305.751 tys. zł i były niższe o 22.561 tys. zł od planu. Główną pozycję kosztów stanowią wydatki na emerytury pomostowe. Na emerytury pomostowe wydatkowano 301.131 tys. zł, tj. o 24.286 tys. zł mniej niż założono w planie. Niższe wykonanie wydatków na emerytury pomostowe w 2014 r. wiąże się przede wszystkim z niższą niż planowano o 1,1% wysokością świadczenia w wyniku m.in. niższego wskaźnika waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych (101,6% wobec ujętego w planie 102,1%) oraz niższą o 0,7 tys. od zakładanej w planie średnią miesięczna liczbą wypłaconych świadczeń.

Przeciętna miesięczna liczba świadczeniobiorców ukształtowała się na poziomie 10,8 tys. osób i była wyższa o 30,2% w stosunku do 2013 r. Wzrost ten wynika m.in. z większej liczby nowo przyznanych emerytur pomostowych, która w stosunku do roku 2013 wzrosła o 25,5% oraz podniesienia wieku emerytalnego wydłużającego okres pobierania świadczeń z FEP. Natomiast przeciętna wysokość emerytury pomostowej w 2014 r. wyniosła 2.333,93 zł.

Kolejną pozycję wydatków Funduszu stanowi odpis na działalność ZUS, który wyniósł 2.266 tys. zł i został wykonany w 100% planu.

W 2014 r. koszty Funduszu dotyczące pozostałych zmniejszeń wyniosły 2.233 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 223.973 tys. zł, z tego:

- stan środków pieniężnych 179.694 tys. zł,
- ulokowane środki finansowe 49.520 tys. zł,
- należności 5.490 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 10.731 tys. zł.

W 2014 roku przychody Funduszu według wpływów były niższe od poniesionych wydatków, jednak bieżący niedobór został pokryty ze środków zgromadzonych w Funduszu w latach poprzednich.

5.2. Fundusze związane z zadaniami socjalnymi państwa

Zadania realizowane przez ww. Fundusze to: wypłata zasiłków dla bezrobotnych łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne, zasiłki przedemerytalne, szkolenia bezrobotnych i środki na aktywizację bezrobotnych, dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych oraz refundacja składek na ubezpieczenia społeczne uprawnionym osobom niepełnosprawnym, ochrona roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy, dochodzenie zwrotu wypłaconych świadczeń w drodze windykacji.

Zrealizowane przychody ogółem ww. Funduszy wyniosły 16.158.632 tys. zł, a koszty poniesione zostały w wysokości 15.991.750 tys. zł.

W tej grupie zasilenie z budżetu państwa w postaci dotacji (745.360 tys. zł) otrzymał Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

5.2.1 Fundusz Pracy

Fundusz Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.).

Podstawowym zadaniem Funduszu jest aktywizacja zawodowa bezrobotnych oraz łagodzenie skutków bezrobocia.

Stan Funduszu na początek 2014 r. wyniósł 6.415.429 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 6.302.892 tys. zł,
- należności z tytułu udzielonych pożyczek 18.502 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 89.602 tys. zł.

Przychody Funduszu Pracy wyniosły 10.924.035 tys. zł i były wyższe od planu o 4,7%, tj. o 490.935 tys. zł.

Wpływy z obowiązkowej składki 2,45% wyniosły 9.569.383 tys. zł. Były one niższe od planu o 83.717 tys. zł, tj. o 0,9%.

Płatności w ramach środków europejskich wyniosły 1.050.348 tys. zł i były wyższe od planu o 66,7%, tj. o 420.348 tys. zł. Kwota ta uwzględnia: zwrot poniesionych wydatków z Funduszu Pracy na realizację projektów w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL „Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych" w wysokości 1.048.852,4 tys. zł oraz przychody z tytułu „Rocznego Planu Działania EURES 2012/2013 – Polska" w wysokości 1.495,6 tys. zł.

Zrealizowany wyższy od planowanego poziom certyfikacji wydatków w ramach projektów realizowanych z Funduszu Pracy i dokonana przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Regionalnego alokacja środków w budżecie środków europejskich, umożliwiły uzyskanie wyższej, od planowanej, kwoty refundacji na Fundusz Pracy.

Pozostałe przychody wyniosły 304.304 tys. zł, tj. 202,9% planu. Zrealizowanie większych przychodów wynika m.in. z odsetek od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych w wysokości 143.067 tys. zł, w tym odsetek od wolnych środków przekazywanych w zarządzanie Ministrowi Finansów, które wyniosły 120.657,1 tys. zł oraz z wpłat z tytułu kar i grzywien w kwocie 2.490,9 tys. zł.

Koszty realizacji zadań (wydatki) Funduszu Pracy wyniosły 11.080.159 tys. zł, co stanowiło 93,2% planu i były niższe od planu o kwotę 807.906 tys. zł.

Wydatki na zasiłki dla bezrobotnych, łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne wyniosły 2.951.635 tys. zł (wypłata zasiłków dla bezrobotnych – 2.317.918 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne – 633.717 tys. zł). Były one niższe od planu po zmianach o 611.502 tys. zł. W ustawie budżetowej na 2014 r. założono, że przeciętna liczba wypłaconych zasiłków dla bezrobotnych wyniesie 357,0 tys., a wyniosła średniomiesięcznie 261,9 tys.

Przeciętna wysokość zasiłku w 2014 r. wyniosła 737,60 zł i była wyższa od planowanej o 2,80 zł. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych na koniec 2014 r. wyniosła 1 825,2 tys. osób i była o 332,7 tys. osób niższa niż na koniec 2013 r. Stopa bezrobocia na koniec 2014 r. wyniosła 11,5% i była o 1,9 pkt proc. niższa niż na koniec 2013 r.

Wydatki na zasiłki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne wyniosły 2.405.594 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach.

Na dodatki aktywizacyjne dla bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, którzy podjęli zatrudnienie w wyniku skierowania przez powiatowy urząd pracy bądź z własnej inicjatywy, wydatkowano 107.759 tys. zł, tj. 98% planu. W ramach tej kwoty wypłacono średniomiesięcznie 30,3 tys. dodatków.

Na świadczenia integracyjne przyznawane na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym wydatkowano 47.871 tys. zł, tj. 97,7% planu po zmianach. Wypłacono średniomiesięcznie 4,7 tys. świadczeń integracyjnych.

Na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu wydatkowano 5.048.627 tys. zł, tj. o 169.593 tys. zł (o 3,3%) mniej, niż w planie po zmianach. Środki te przeznaczono głównie na:

- szkolenie bezrobotnych oraz innych uprawnionych osób – 185.777 tys. zł (tj. 95,7% planu po zmianach), w tym na koszty szkolenia – 111.605 tys. zł. W 2014 r. szkolenia rozpoczęło 78,6 tys. bezrobotnych,
- prace interwencyjne – 182.358 tys. zł (tj. 99,9% planu po zmianach) – prace interwencyjne rozpoczęło 31,1 tys. bezrobotnych,
- roboty publiczne – 208.217 tys. zł (tj. 99,7% planu po zmianach) – roboty publiczne rozpoczęło 32,6 tys. bezrobotnych,
- prace społecznie użyteczne – 40.684 tys. zł (tj. 98,6% planu po zmianach) – w tych pracach rozpoczęło udział 43,0 tys. bezrobotnych,
- stypendia w ramach aktywizacji zawodowej bezrobotnych odbywających staż oraz uczących się – 1.321.151 tys. zł (tj. 99,6% planu po zmianach) – w 2014 r. staże rozpoczęło 219,7 tys. bezrobotnych,
- przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników – 213.500 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach) – w 2014 r. zrefundowano wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne za 117,1 tys. młodocianych pracowników,
- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników – 227.885 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach,

- refundację pracodawcom kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego wydatkowano 592.677 tys. zł (tj. 100% planu po zmianach), w ramach tej kwoty pracę podjęło 41,6 tys. bezrobotnych,
- dofinansowanie kosztów podjęcia działalności gospodarczej przez bezrobotnego oraz usługi prawne i doradcze - wydatkowano 983.184 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach. Wydatki te nie podlegają zwrotowi pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy. W ramach tych wydatków działalność gospodarczą podjęło 51,2 tys. bezrobotnych,
- Krajowy Fundusz Szkoleniowy – 20.481 tys. zł (51,2% planu), niższe wykonanie spowodowane jest tym, że przepisy tworzące Krajowy Fundusz Szkoleniowy weszły w życie 27 maja 2014 r. (planowano 1 marca 2014 r. - nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, która wprowadzała nowe zadania dla Funduszu),
- zadania realizowane przez BGK – 120.000 tys. zł (100% planu po zmianach),
- aktywizację młodych (bony) – 57.126 tys. zł (80,5% planu po zmianach),
- koszty związane ze specjalizacją oraz realizacją staży podyplomowych lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych – 835.329 tys. zł (100% planu).

Na wynagrodzenia, składki, dodatki do wynagrodzeń oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych wydatkowano 248.493 tys. zł, co stanowiło 95,3% planu po zmianach, z tego na:

- wynagrodzenia i składki pracowników powiatowych urzędów pracy – 205.315 tys. zł (99,2% planu),
- dodatki do wynagrodzeń pracowników powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy oraz Ochotniczych Hufców Pracy – 31.106 tys. zł (76,3% planu po zmianach), niższe wykonanie spowodowane jest głównie niepełnym wykorzystaniem środków przez powiatowe urzędy pracy,
- wynagrodzenia i składki pracowników wojewódzkich urzędów pracy oraz odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 12.072 tys. zł (92,9% planu).

Wydatki na pozostałe zadania wyniosły 238.275 tys. zł (tj. 98,7% planu po zmianach) i były przeznaczone głównie na:

- koszty związane z rozwojem i eksploatacją systemu informatycznego – 88.983 tys. zł,
- koszty wysyłki zawiadomień, druków, prowizji bankowych, komunikowania się z bezrobotnymi i innymi podmiotami – 54.755 tys. zł,
- koszty szkolenia kadr publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy – 22.674 tys. zł,

- koszty poboru składek na Fundusz Pracy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – 47.852 tys. zł.

Na wydatki inwestycyjne i zakupy inwestycyjne dla publicznych służb zatrudnienia oraz Ochotniczych Hufców Pracy – przeznaczono 23.752 tys. zł, tj. 62,3% planu po zmianach. Niższe wykonanie wydatków inwestycyjnych spowodowane jest mniejszym zapotrzebowaniem publicznych służb zatrudnienia na środki Funduszu Pracy.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 6.259.305 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 6.172.603 tys. zł,
- należności z tytułu udzielonych pożyczek 17.362 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 76.925 tys. zł.

5.2.2 Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Stan Funduszu na początek 2014 r. wyniósł 457.784 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 454.072 tys. zł,
- należności 737.178 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 109.578 tys. zł.

Przychody Funduszu w 2014 r. wyniosły 4.668.823 tys. zł i były niższe od planu o 22.912 tys. zł, tj. o 0,5%. Na kwotę przychodów złożyły się głównie:

- dotacje z budżetu państwa – 745.360 tys. zł (100% planu) przeznaczone na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych i zrekompensowanie gminom 50% dochodów utraconych na skutek zastosowania ustawowych zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych,
- środki otrzymane z Unii Europejskiej – 59.475 tys. zł (151,7% planu),
- wpłaty pracodawców – 3.651.852 tys. zł (niższe od planu o 110.148 tys. zł, tj. o 2,9%),
- pozostałe przychody, tj. m. in. odsetki od należności, odsetki od nieterminowych wpłat zakładów pracy, zwroty dofinansowań i dotacji z lat ubiegłych – 210.735 tys. zł (wyższe od planu o 67.388 tys. zł, tj. o 47%). Wyższe wykonanie spowodowane było głównie uzyskaniem wyższych niż planowano odsetek.

Koszty Funduszu wyniosły 4.760.352 tys. zł i były niższe od planu o 232.688 tys. zł, tj. o 4,7%. Środki Funduszu zostały przeznaczone głównie na:

- wydatki na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych, które wyniosły 2.956.244 tys. zł (95,8% planu po zmianach), z tego na: chronionym rynku pracy – 1.970.545 tys. zł, otwartym rynku pracy – 985.531 tys. zł i mieszanym rynku pracy – 168 tys. zł,
- wydatki dla jednostek samorządu terytorialnego, które wyniosły 878.729 tys. zł, (99,8% planu), z tego: dla samorządów województw – 149.109 tys. zł i dla powiatów – 729.620 tys. zł. Sejmik województwa i rada powiatu w formie uchwały określają zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, na które przeznaczają środki Funduszu przekazane przez Prezesa Zarządu PFRON,
- zadania zlecane fundacjom i organizacjom pozarządowym, na które wydatkowano 210.852 tys. zł (98,2% planu po zmianach),
- wydatki na programy zatwierdzone przez Radę Nadzorczą, które wyniosły 143.892 tys. zł (97,5% planu po zmianach) i przeznaczone były głównie na program „Aktywny Samorząd" – 139.205 tys. zł,
- wydatki na refundację składek na ubezpieczenia społeczne osobom niepełnosprawnym wykonującym działalność gospodarczą, niepełnosprawnym rolnikom lub rolnikom zobowiązanym do opłacania składek za niepełnosprawnego domownika oraz pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne, które wyniosły 85.770 tys. zł (96,1% planu po zmianach),
- realizację programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej wydatkowano 68.017 tys. zł (94,8% planu). Fundusz wydatkował środki głównie na realizację projektów stanowiących kontynuację wsparcia udzielanego w latach poprzednich w ramach: „Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet 1, Działanie 1.3 „Ogólnopolskie programy integracji i aktywizacji zawodowej", Poddziałanie 1.3.6,
- realizację działań wyrównujących różnice między regionami, w szczególności w jednostkach samorządu terytorialnego, na terenie których stopa bezrobocia jest wyższa niż 110% średniej stopy bezrobocia w kraju lub nie utworzono warsztatu terapii zajęciowej albo zakładu aktywności zawodowej, na które wydatkowano 58.118 tys. zł (93,7% planu po zmianach),
- zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania ustawowych zwolnień z podatków od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej, na które wydatkowano 50.159 tys. zł (91,2% planu),

- wydatki związane z bieżącą działalnością Biura i Oddziałów Funduszu, które wyniosły 111.063 tys. zł (78,2% planu), w tym wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi – 62.007 tys. zł (98,4% planu). Przeciętne zatrudnienie wyniosło 987,34 etatów (w Biurze Funduszu – 658,89 etatów, w Oddziałach – 328,45 etatów), a przeciętne wynagrodzenie osobowe wyniosło 4.412,68 zł,
- odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności, który wyniósł 173.200 tys. zł (99% planu),
- wydatki inwestycyjne własne i zakupy inwestycyjne własne, które wykonane zostały w wysokości 9.860 tys. zł (21,6% planu). Niskie wykonanie ww. wydatków spowodowane jest charakterem procedur związanych z postępowaniami przetargowymi, które Fundusz zobowiązany jest stosować. Działania inwestycyjne są zazwyczaj długotrwałe i przebiegają na przestrzeni kilku lat budżetowych, co skutkuje rozłożeniem wypływu środków finansowych w perspektywie wieloletniej.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 376.115 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 365.131 tys. zł,
- należności 770.521 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 71.810 tys. zł.

5.2.3 Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych działa na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz. U. z 2014 r. poz. 272, z późn. zm.).

Stan Funduszu na początek 2014 r. został wykonany w kwocie 4.676.030 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne w kwocie 2.739.281 tys. zł,
- należności w kwocie 1.954.017 tys. zł (w tym: 1.950.616 tys. zł z tytułu wypłaconych świadczeń),
- zobowiązania w kwocie (minus) 17.268 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowane w wysokości 523.965 tys. zł, zrealizowane zostały w kwocie 565.774 tys. zł, co stanowi 108% planu. Wyższe od planu wykonanie przychodów spowodowane było głównie uzyskaniem wyższych odsetek bankowych w związku z przekazaniem w zarządzanie terminowe wyższej kwoty środków pieniężnych niż zaplanowano oraz wyższego niż planowano oprocentowania dla tych środków oraz wyższych odsetek od wierzytelności Funduszu.

Na przychody Funduszu uzyskane w roku 2014 złożyły się poniższe tytuły**:**

- składki od pracodawców (0,10% podstawy wymiaru) w kwocie 390.424 tys. zł, co stanowi 102,4% planu,
- pozostałe przychody w kwocie 175.350 tys. zł, co stanowi 122,9% planu, w tym:
  - odsetki bankowe w kwocie 68.721 tys. zł,
  - pozostałe odsetki zrealizowano w kwocie 104.568 tys. zł; są to odsetki ustawowe naliczone od wierzytelności Funduszu,
  - pozostałe przychody z innych tytułów w kwocie 2.061 tys. zł; w pozycji tej ujmowane są między innymi przychody z tytułu przejęcia środków ZFŚS po zlikwidowanych przedsiębiorstwach, przychody ze sprzedaży składników majątkowych, przychody z najmu, jak również z tytułu zwrotu opłat komorniczych, sądowych, egzekucyjnych oraz kosztów zastępstwa procesowego.

Koszty realizacji zadań Funduszu w 2014 r. wyniosły 151.239 tys. zł, co stanowi 34,6% planu. Niższe wykonanie jest spowodowane głównie mniejszą liczbą wniosków o wypłaty na podstawie ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy. Środki wydatkowano na:

- transfery na rzecz ludności w kwocie 13.015 tys. zł, co stanowi 6,3% planu, wypłacone dla 2.627 osób, z tego:
  - międzynarodowe postępowania upadłościowe zrealizowano ogółem w kwocie 1.111 tys. zł dla 142 osób,
  - wypłaty na podstawie ustawy z dnia 11 października 2013 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z ochroną miejsc pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 385) zrealizowano w kwocie 11.904 tys. zł dla 2.485 osób,
- koszty poboru składki w kwocie 1.942 tys. zł, co stanowi 99,8% planu po zmianach,
- umorzenia nieściągalnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń w kwocie 111.876 tys. zł, co stanowi 55,9% planu po zmianach; umorzeniu podlegają należności w stosunku do których wyczerpane zostały wszystkie procedury windykacyjne, zwrot wypłaconych świadczeń okazał się niemożliwy lub związany byłby z poniesieniem kosztów znacznie przewyższających wysokość dochodzonych należności,
- wpłaty do budżetu państwa w kwocie 4.602 tys. zł, tj. 94% planu; jest to refundacja wydatków poniesionych przez MPiPS na obsługę FGŚP (wynagrodzenia i pozostałe koszty obsługi),

- różne przelewy w kwocie 19.474 tys. zł, tj. 81,8% planu; jest to głównie refundacja wydatków poniesionych przez marszałków województw na obsługę FGŚP (wynagrodzenia i pozostałe koszty obsługi),
- koszty inwestycyjne – zrealizowano w kwocie 219 tys. zł, co stanowi 59,2% planu; niższy poziom realizacji tego tytułu wynika z wielkości złożonych zapotrzebowań wojewódzkich urzędów pracy na środki FGŚP celem dokonania zakupów inwestycyjnych,
- inne zmniejszenia w kwocie 111 tys. zł, pozycja ta dotyczy rozliczenia z lat ubiegłych.

Transfery na rzecz ludności mieszczące się w należnościach Funduszu dokonane na podstawie ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy – planowane w kwocie 199.750 tys. zł, zrealizowano w kwocie 159.350 tys. zł dla 24.443 osób, co stanowi 79,8% planu (w tym zaliczki przeznaczone na zaspokojenie niezaspokojonych świadczeń pracowniczych na podstawie art. 14 a ww. ustawy zrealizowano w wysokości 780 tys. zł dla 407 osób).

Z tytułu transferów powiększających należności za pracodawców niewypłacalnych w rozumieniu ww. ustawy zostały wypłacone głównie następujące świadczenia:

- wynagrodzenia za pracę planowane w kwocie 67.520 tys. zł, zrealizowano w kwocie 56.349 tys. zł (16.086 świadczeń – średnio na jedno świadczenie 3.503 zł), co stanowi 83,5% planu,
- odprawy pieniężne przysługujące na podstawie przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników planowane w kwocie 71.870 tys. zł, zrealizowano w kwocie 54.726 tys. zł (9.947 świadczeń – średnio na jedno świadczenie 5.502 zł), co stanowi 76,1% planu,
- składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawców na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych planowane w kwocie 13.770 tys. zł, zrealizowano w kwocie 12.903 tys. zł (17.895 świadczeń – średnio na jedno świadczenie 721 zł), co stanowi 93,7% planu,
- odszkodowania, o których mowa w art. 36^1 § 1 Kodeksu pracy planowane w kwocie 25.550 tys. zł, zrealizowano w kwocie 17.195 tys. zł (3.680 świadczeń – średnio na jedno świadczenie 4.673 zł), co stanowi 67,3% planu,

Stan Funduszu na koniec roku zrealizowano w kwocie 5.090.565 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne w kwocie 3.092.190 tys. zł,
- należności w kwocie 2.016.905 tys. zł (w tym 2.015.069 tys. zł z tytułu wypłaconych świadczeń),

- zobowiązania w kwocie (minus) 18.530 tys. zł, wszystkie zobowiązania na koniec roku są zobowiązaniami niewymagalnymi.

5.3. Fundusze związane z prywatyzacją

Wydatki ww. funduszy przeznaczane były na: pomoc dla przedsiębiorców w celu restrukturyzacji, zaspokajanie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa, rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej, pokrycie kosztów prywatyzacji, podwyższenie kapitału zakładowego spółek z udziałem Skarbu Państwa.

W 2014 r. w grupie tych funduszy zrealizowano przychody w wysokości 929.823 tys. zł, a koszty poniesiono w wysokości 2.618.693 tys. zł.

5.3.1 Fundusz Reprywatyzacji

Fundusz Reprywatyzacji został utworzony na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Na rachunku Funduszu gromadzone są środki pochodzące ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji oraz odsetki od tych środków z przeznaczeniem na cele związane z zaspokajaniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 5.460.091 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 5.460.927 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 836 tys. zł.

Zrealizowane przychody Funduszu w wysokości 133.022 tys. zł, tj. 94,2% kwoty planowanej, pochodziły z następujących tytułów:

- środków ze sprzedaży 5% akcji i udziałów należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji w kwocie 3.072 tys. zł, tj. 8,2% kwoty planowanej,
- odsetek od środków zgromadzonych na rachunku Funduszu Reprywatyzacji w wysokości 128.254 tys. zł, tj. 123,3% kwoty planowanej,
- z różnych przychodów na kwotę 1.696 tys. zł.

Niższe od planowanych przychody Funduszu wynikają z niższych w stosunku do planowanych wpływów pochodzących ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji. Wielkość przychodów z tytułu odsetek jest zależna od wartości i terminów wpływów uzyskanych ze sprzedaży 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji, jak również kwot i terminów wypłat odszkodowań realizowanych w danym

roku, wysokości stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej Narodowego Banku Polskiego oraz stanu środków pieniężnych Funduszu na koniec poprzedniego roku.

Ze środków Funduszu zrealizowane zostały koszty w wysokości 413.976 tys. zł (45% planu), w tym:

- wypłata odszkodowań dla byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa na podstawie dekretów i ustaw nacjonalizacyjnych na kwotę 212.612 tys. zł, tj. 32,6% planu po zmianach,
- odsetki od odszkodowań zasądzonych wyrokami na kwotę 29.391 tys. zł, tj. 49% planu po zmianach,
- koszty postępowania sądowego w kwocie 1.376 tys. zł, tj. 22,9% planu,
- przekazane w ramach dotacji celowej środki na finansowanie wypłat odszkodowań, o których mowa w art. 215 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U z 2014 r. poz. 376, z późn. zm.) w kwocie 170.543 tys. zł, tj. 85,3% planu,
- wypłata odszkodowań na rzecz osób fizycznych na kwotę 54 tys. zł, tj. 1,7% planu.

Zrealizowanie wydatków w kwocie niższej niż planowana, wynika z przewlekłości postępowań administracyjnych i sądowych prowadzonych przez właściwe organy. Oznacza to przesunięcie realizacji planowanych wypłat odszkodowań na lata następne. Mniejsza liczba zrealizowanych wyroków sądowych wpłynęła bezpośrednio na zmniejszenie wydatków związanych z kosztami postępowań sądowych, jak również na zmniejszenie kosztów wynagrodzeń biegłych sądowych za sporządzanie opinii i ekspertyz w sprawach toczących się przed sądami o przyznanie odszkodowań.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 5.179.137 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 5.180.801 tys. zł,
- należności 198 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 1.862 tys. zł.

5.3.2 Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców

Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców został utworzony na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Na rachunku Funduszu gromadzi się 15% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od tych środków, z przeznaczeniem na pomoc w celu ratowania lub restrukturyzacji przedsiębiorców, w tym przedsiębiorców publicznych oraz udzielenie wsparcia nie będącego pomocą publiczną.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 2.491.533 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 2.243.776 tys. zł,
- należności 479.431 tys. zł (w tym udzielone pożyczki 421.898 tys. zł),
- zobowiązania (minus) 231.674 tys. zł.

Przychody Funduszu zrealizowane zostały w kwocie 234.601 tys. zł, co stanowi 38,6% planu oraz 37,4% planu po zmianach. Wykonanie przychodów na tak niskim poziomie wynika z niższych niż zakładano wpływów do Funduszu z tytułu odpisów z prywatyzacji. Niższe od planowanych wpływy wynikają przede wszystkim z odstąpienia od realizacji niektórych projektów giełdowych, a także niepowodzenia w realizacji projektów prywatyzacji branżowej, czego główną przyczyną był brak zainteresowania potencjalnych inwestorów lub niekorzystne warunki składane przez oferentów.

Przychody Funduszu pochodziły z następujących tytułów:

- 15% odpis z przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym w kwocie 150.756 tys. zł, tj. 27,2% planu,
- odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym Funduszu w kwocie 83.600 tys. zł, tj. 206,9% planu po zmianach,
- wpływy z różnych dochodów, w kwocie 7 tys. zł,
- inne zwiększenia w kwocie 238 tys. zł (kwota ta obejmuje odpisy aktualizujące należności).

Koszty Funduszu wyniosły 1.381.784 tys. zł, tj. 97,9% planu po zmianach i obejmowały wydatki na zakup i objęcie akcji oraz wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego na kwotę 1.366.448 tys. zł tj. 98,6% planu po zmianach, w tym m.in. na:

- podwyższenie kapitału zakładowego Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. zgodnie z art. 56 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji w kwocie 67.076 tys. zł,
- konwersję pożyczki udzielonej Polskim Liniom Lotniczym LOT S.A. na akcje spółki w kwocie 473.524 tys. zł,
- pomoc publiczną na restrukturyzację w formie podwyższenia kapitału zakładowego dla PLL LOT S.A. w kwocie 127.000 tys. zł,
- wsparcie niebędące pomocą publiczną w formie podwyższenia kapitału zakładowego spółki LOTOS S.A. w kwocie 529.482 tys. zł,
- wsparcie niebędące pomocą publiczną w formie podwyższenia kapitału zakładowego spółki WĘGLOKOKS S.A. w kwocie 70.000 tys. zł,
- wsparcie niebędące pomocą publiczną w formie podwyższenia kapitału zakładowego Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w kwocie 46.000 tys. zł.

Ponadto, koszty obejmowały:

- dotacje na realizację zadań bieżących w kwocie 8.421 tys. zł, tj. 61,8% planu po zmianach, w tym:
  - pomoc publiczna na restrukturyzację w formie dotacji dla spółki Alumast S.A. w kwocie 4.771 tys. zł,
  - pomoc publiczna na restrukturyzację w formie dotacji dla PKS Sp. z o.o. w Ostrowie Wielkopolskim w kwocie 3.650 tys. zł.
- odpisy aktualizujące należności w kwocie 6.915 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2014 roku wyniósł 1.344.350 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 1.419.053 tys. zł,
- należności 31.506 tys. zł (w tym udzielone pożyczki 21.158 tys. zł),
- zobowiązania (minus) 106.209 tys. zł.

5.3.3 Fundusz Skarbu Państwa

Fundusz Skarbu Państwa został utworzony na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Na rachunku Funduszu gromadzi się 2% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym wraz z odsetkami od tych środków, opłaty z tytułu egzaminów na członków rad nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa, środki uzyskane przez wojewodę z tytułu wykonywania zadań, o których mowa w art. 7b ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa, środki finansowe pozostałe po wykreślonych z rejestru przedsiębiorców przedsiębiorstwach państwowych przejętych przez wojewodów oraz środki finansowe uzyskane ze zbycia mienia pozostałego po ww. przedsiębiorstwach.

Środki Funduszu przeznacza się na pokrycie kosztów prywatyzacji, gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, uzupełnienie środków brakujących na pokrycie kosztów procesów likwidacyjnych i postępowania upadłościowego, podwyższenie kapitału zakładowego spółek z udziałem Skarbu Państwa, pokrycie kosztów przeprowadzania egzaminów na członków rad nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa, pokrycie kosztów realizacji wykonywanych przez wojewodów zadań, o których mowa w art. 7b ust. 1 ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa oraz na wykonywanie przez Ministra Skarbu Państwa innych ustawowo określonych zadań, w szczególności wynikających z ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa oraz pokrycie kosztów zarządu mieniem pozostałym po zlikwidowanych przedsiębiorstwach państwowych.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 164.656 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 301.525 tys. zł,
- należności 6.383 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 143.252 tys. zł.

Przychody Funduszu zrealizowane zostały w kwocie 156.858 tys. zł, co stanowi 132,3% planu. Wyższe wykonanie przychodów wynika z korekty odpisów aktualizujących należności.

Przychody Funduszu pochodziły m.in. z następujących tytułów:

- 2% odpis z przychodów uzyskanych z prywatyzacji w 2014 r. w kwocie 20.101 tys. zł, tj. 27,2% planu,
- wpłaty środków pozostałych po likwidacji lub upadłości przedsiębiorstw państwowych w kwocie 7.981 tys. zł, tj. 30,7% planu,
- odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym Funduszu w kwocie 16.630 tys. zł, tj. 103,9% planu,
- opłaty z tytułu egzaminów na członków rad nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa w kwocie 726 tys. zł, tj. 83,8% planu,
- dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa w kwocie 27 tys. zł, tj. 8,1% planu,
- wpływy ze sprzedaży składników majątkowych w kwocie 2 tys. zł, tj. 0,2% planu,
- otrzymane spadki, zapisy i darowizny w postaci pieniężnej w kwocie 361 tys. zł, tj. 361% planu,
- różne przychody w kwocie 757 tys. zł,
- wpływy z różnych dochodów, w tym głównie zwroty zaliczek komorniczych w kwocie 1.095 tys. zł, tj. 1.460% planu,
- inne zwiększenia obejmujące odpisy aktualizujące należności i rozwiązane rezerwy w kwocie 109.178 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosły 268.539 tys. zł, tj. 74,5% kwoty planowanej po zmianach i przedstawiały się następująco:

- wydatki na pokrycie kosztów prywatyzacji w kwocie 28.363 tys. zł, tj. 24,3% planu,
- dofinansowywanie procesów likwidacyjnych i postępowań upadłościowych przedsiębiorstw państwowych i spółek, w których Skarb Państwa jest wspólnikiem lub akcjonariuszem na kwotę 1.187 tys. zł, tj. 36,1% planu po zmianach,

- wydatki związane z gospodarowaniem mieniem Skarbu Państwa, w kwocie 692 tys. zł, tj. 15,8% planu,
- zakupy inwestycyjne na kwotę 1.498 tys. zł, tj. 34,6% planu po zmianach,
- wydatki na podwyższenie kapitału zakładowego spółek z udziałem Skarbu Państwa na kwotę 118 tys. zł, tj. 23,6% planu,
- wydatki na realizację innych ustawowo określonych zadań w kwocie 225.790 tys. zł, tj. 97,6% planu po zmianach; w ramach tych wydatków znajduje się kwota w wysokości 223.602 tys. zł, która stanowi przekazywaną na przychody budżetu państwa nadwyżkę, na podstawie przepisu art. 56 ust. 4 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji,
- odpisy aktualizujące należności w kwocie 10.891 tys. zł.

Na poziom zrealizowanych przychodów oraz kosztów Funduszu duży wpływ miała skala realizacji procesów prywatyzacyjnych. Przełożyło się to bezpośrednio na wysokość wydatków związanych z kosztami analiz przedprywatyzacyjnych oraz wypłat prowizji od sprzedaży akcji.

Stan Funduszu na koniec 2014 roku wyniósł 52.975 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 67.640 tys. zł,
- należności 8.399 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 23.064 tys. zł.

5.3.4 Fundusz Rekompensacyjny

Fundusz Rekompensacyjny utworzony został na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2014 r., poz.1090). Środki Funduszu przeznaczone są na finansowanie wypłat świadczeń pieniężnych z tytułu rekompensaty za mienie pozostawione poza obecnymi granicami RP oraz na obsługę wypłat z tytułu tych świadczeń.

Zgodnie z art. 16 ust. 2 wyżej wymienionej ustawy przychody Funduszu Rekompensacyjnego stanowią:

- 25,085% wpływów ze sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa z ich częściami składowymi realizowanej w trybach przetargowych, o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 400 000 ha, przekazywanych przez Agencję Nieruchomości Rolnych w formie zaliczek kwartalnych, w wysokości ustalonej w rocznym planie finansowym Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa, w terminie 30 dni po zakończeniu kwartału,

- odsetki od wolnych środków przekazanych w zarządzanie zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych,
- pożyczki z budżetu państwa udzielane w przypadku niedoboru środków z powyższych tytułów, w kwocie określonej w ustawie budżetowej,
- inne przychody.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 501.845.tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 474.020 tys. zł,
- należności 31.100 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 3.275 tys. zł.

Przychody Funduszu na 2014 rok zostały zaplanowane w kwocie ogółem 398.500 tys. zł, zrealizowane zostały w kwocie 405.342 tys. zł, co stanowi 101,72% planu.

Przychody Funduszu Rekompensacyjnego w ujęciu memoriałowym pochodziły z następujących tytułów:

- przychody ze sprzedaży nieruchomości pochodzących z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w kwocie 392.500 tys. zł (100% planu, 96,83% przychodów ogółem). Są to wpłaty dokonane przez Agencję Nieruchomości Rolnych, zgodnie z art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej,
- odsetki od wolnych środków przekazanych zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych wyniosły 12.842 tys. zł (214,03% planu, 3,17% przychodów ogółem).

Koszty realizacji zadań ze środków Funduszu na 2014 rok zostały zaplanowane w kwocie 624.325 tys. zł, a zrealizowane w kwocie 554.394 tys. zł, co stanowi 88,8% planu. Ze środków Funduszu zrealizowane zostały następujące wydatki:

- wypłaty rekompensat dla osób uprawnionych w kwocie 552.235 tys. zł (88,9% planu, 99,6% wydatków ogółem),
- zakup usług pozostałych w kwocie 1.224 tys. zł (40,8% planu, 0,2% wydatków ogółem), w tym:
  - wypłaty prowizji w kwocie 1.087 tys. zł dla Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu powierzenia Bankowi wypłaty świadczeń pieniężnych wynikających z realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP,
  - wydatki poniesione na świadczenie usługi asysty technicznej, serwisu oraz wykonanie modyfikacji Systemu Informatycznego Rejestrów w kwocie 137 tys. zł.

- zwrot nadpłaconych zaliczek zgodnie z art. 16 ust 4 ustawy o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej w kwocie 935 tys. zł (0,2%) wydatków ogółem.

Mniejsze niż planowano koszty na wypłaty rekompensat wynikały z przekazania przez wojewodów do Ministerstwa Skarbu Państwa mniejszej niż zakładano liczby wniosków dotyczących potwierdzonego prawa do rekompensaty, co spowodowało niższy poziom wypłat rekompensat. W związku z powyższym wypłacano również niższe prowizje dla Banku Gospodarstwa Krajowego za obsługę tych wypłat.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 352.793 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 291.527 tys. zł,
- należności 63.500 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 2.234 tys. zł.

5.4. Fundusze związane z bezpieczeństwem i obronnością kraju

Do zadań realizowanych przez ww. fundusze zaliczamy: przebudowę i modernizację techniczną Sił Zbrojnych, bezpieczeństwo ruchu drogowego oraz bezpieczeństwo pojazdów i ich właścicieli, modernizację jednostek organizacyjnych Policji i Straży Granicznej, udzielanie pomocy osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych, rodzinom tych osób oraz osobom pokrzywdzonym, resocjalizację osób pozbawionych wolności jak również modernizację przywięziennych zakładów pracy.

W 2014 r. w wyniku działalności powyższych funduszy osiągnięto przychody w wysokości 386.755 tys. zł, a koszty zrealizowano w wysokości 351.675 tys. zł.

5.4.1 Fundusz Wsparcia Policji

Fundusz Wsparcia Policji został utworzony na podstawie art. 13 ust. 4c ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r., poz. 355, z późn. zm.).

Źródłem przychodów Funduszu są środki finansowe uzyskane przez Policję w trybie i na warunkach określonych w art. 13 ust. 3 i 4a ww. ustawy, na podstawie zawieranych przez dysponentów Funduszu umów i porozumień, określających przeznaczenie środków przekazywanych jednostkom Policji.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 1.781 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 2.184 tys. zł,
- należności 8 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 411 tys. zł.

Fundusz uzyskał przychody w wysokości 75.518 tys. zł (87,2% planu po zmianach), z tego:

- wpłaty od jednostek samorządu terytorialnego w kwocie 75.324 tys. zł,
- odsetki bankowe w kwocie 194 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosły 75.403 tys. zł (87,1% planu po zmianach), w tym na:

- rekompensaty pieniężne dla policjantów za czas służby przekraczający normę 40-godzinnego tygodnia służby 19.029 tys. zł,
- nagrody dla policjantów za osiągnięcia w służbie 1.615 tys. zł,
- zakup usług remontowych 5.053 tys. zł,
- zakup materiałów i wyposażenia 3.309 tys. zł,
- zakup usług pozostałych 4.939 tys. zł,
- zakup sprzętu i uzbrojenia 4.174 tys. zł,
- koszty inwestycyjne 36.613 tys. zł, zostały przeznaczone na:
  - zakupy inwestycyjne 27.410 tys. zł,
  - wydatki inwestycyjne związane z budową i modernizacją obiektów 9.203 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 1.896 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 2.114 tys. zł,
- należności 9 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 227 tys. zł.

5.4.2 Fundusz Modernizacji Bezpieczeństwa Publicznego

Fundusz został utworzony na podstawie art. 31c ustawy z dnia 30 maja 1996 r. o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz. U. z 2013 r., poz. 712 z późn. zm.) w celu realizacji zadań inwestycyjnych oraz modernizacji uzbrojenia i wyposażenia jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych w szczególności Policji i Straży Granicznej.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 14.480 tys. zł (środki pieniężne 14.480 tys. zł).

Fundusz uzyskał przychody w wysokości 4.579 tys. zł (93,2% planu), z tego:

- wpływy z mienia przekazanego Agencji Mienia Wojskowego przez podległe jednostki organizacyjne resortu – 4.237 tys. zł (96% planu), z tego z mienia przekazanego przez: Policję – 2.986 tys. zł, Straż Graniczną – 1.208 tys. zł, Biuro Ochrony Rządu – 43 tys. zł,
- odsetki bankowe – 338 tys. zł,

- inne zwiększenia – 4 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosły 6.421 tys. zł (54% planu) i zostały poniesione przez:

- Policję w kwocie 2.008 tys. zł, m.in. na rozbudowę policyjnego toru przeszkód o elementy sprawności fizycznej i place samochodowe, budowę obiektu do symulacji interwencji policyjnych Szkoły Policji w Katowicach, zakup tarcz kuloodpornych,
- Straż Graniczną w kwocie 4.381 tys. zł, m.in. na: przebudowę budynku w m. Bielsko – Biała na Placówkę SG w Śląskim OSG, przebudowę budynku na potrzeby placówki SG w m. Gorzów Wielkopolski w Nadodrzańskim OSG oraz magazynu wielofunkcyjnego na potrzeby administracyjno–biurowe w Warszawie w Nadwiślańskim OSG, budowę wież obserwacyjnych w lokalizacjach na terenie Warmińsko –Mazurskiego OSG, a także na termomodernizację budynków Komendy Nadbużańskiego OSG oraz modernizacje jednostki pływającej SKS 40 w Morskim OSG,
- Biuro Ochrony Rządu w kwocie 32 tys. zł na zakup wyposażenia szkoleniowego i sportowego.

Realizacja planu kosztów Funduszu na poziomie niższym niż zaplanowano wynika m.in. z przesunięcia planowanego wydatkowania środków z 2014 r. na 2015 r. na realizację niektórych zadań oraz zmniejszenia na wniosek jednostki środków na realizację niektórych zadań.

Stan Funduszu na koniec roku 2014 wyniósł 12.638 tys. zł (środki pieniężne).

5.4.3 Fundusz – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców

Fundusz działa na podstawie art. 80d ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.). CEPiK jest systemem informatycznym obejmującym centralną bazę danych gromadzącą dane i informacje o pojazdach, ich właścicielach i posiadaczach oraz osobach posiadających uprawnienia do kierowania pojazdami.

Źródłem przychodów Funduszu są wpływy z opłaty pobranej za udostępnienie danych lub informacji z centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców oraz wpływy z opłaty ewidencyjnej (m.in. od umów OC, za wpis terminu kolejnego badania technicznego, za wydanie dowodu rejestracyjnego, pozwolenia czasowego, tablic rejestracyjnych, nalepki kontrolnej, karty pojazdu i prawa jazdy, oraz wydanie i wymianę prawa jazdy, a także za wpis przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy i ośrodek szkolenia kierowców).

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 171.744 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 169.811 tys. zł,

- należności 10.088 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 8.155 tys. zł.

Fundusz uzyskał przychody w wysokości 121.148 tys. zł (tj. 110,9% planu), na które składają się przede wszystkim:

- wpływy z różnych opłat (z tytułu pobranej opłaty ewidencyjnej od ubezpieczycieli, stacji kontroli pojazdów, organów rejestrujących pojazdy, z tytułu udostępnienia danych) – 117.802 tys. zł,
- odsetki bankowe – 3.346 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosły 105.308 tys. zł (80,3% planu) i zostały poniesione na koszty własne związane z funkcjonowaniem centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców w kwocie 88.934 tys. zł (78,6% planu), głównie na zakup usług w kwocie 88.825 tys. zł (80,3% planu) oraz na wydatki inwestycyjne w kwocie 16.374 tys. zł (91% planu). Niższe wykonanie realizacji planu za 2014 r. w zakresie kosztów było spowodowane przede wszystkim: przeniesieniem modernizacji systemu SI CEPiK na 2015 r., brakiem opłat za łącza między Tymczasowym Centrum Podstawowym (TCP) i Tymczasowym Centrum Zapasowym (TCZ), które zostały przeniesione na sieć OST112, ograniczeniem kosztów ponoszonych z tytułu serwisu urządzeń i wsparcia oprogramowania standardowego oraz mniejszą od planowanej ilością wniosków i zapytań o udostępnienie danych z systemu SI CEPiK.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 187.584 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 187.561 tys. zł,
- należności 10.268 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 10.245 tys. zł.

5.4.4 Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy

Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (Dz. U. z 2014 r., poz. 1116) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywięziennych Zakładów Pracy (Dz. U. z 2014 r., poz. 53).

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 42.073 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 45.596 tys. zł,
- należności 3.013 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 6.536 tys. zł.

Przychody Funduszu wyniosły 37.476 tys. zł, co stanowiło 99% planu przychodów. Przychodami Funduszu są:

- potrącenia 25% z wynagrodzenia za pracę skazanego,
- wpłaty przywięziennych zakładów pracy w wysokości co najmniej 25% środków uzyskanych z tytułu zwolnień określonych w ustawie,
- środki pieniężne pochodzące ze spadków, zapisów, darowizn, dotacji, zbiórek i innych źródeł.

Koszty Funduszu przeznacza się na finansowanie zadań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, w szczególności na tworzenie nowych miejsc pracy, ochronę istniejących stanowisk, tworzenie w zakładach karnych infrastruktury niezbędnej dla działań resocjalizacyjnych, modernizację przywięziennych zakładów pracy i ich produkcji, organizowanie nauki zawodu i doskonalenia zawodowego oraz organizowanie szkoleń w zakresie aktywizacji zawodowej i umiejętności poszukiwania pracy. Ze środków Funduszu mogą być także udzielane pożyczki lub dotacje dla podmiotów zatrudniających osoby pozbawione wolności. Ponadto przedsiębiorcy zatrudniający osadzonych nabyli uprawnienie do uzyskania ze środków Funduszu ryczałtu w wysokości 20% wartości wynagrodzenia przysługującego zatrudnionym osobom pozbawionym wolności.

W roku 2014 ze środków Funduszu zrealizowano koszty w łącznej wysokości 37.146 tys. zł, co stanowiło 87,8% planu. Na niższą realizację kosztów miała wpływ wysokość kwot zawartych w składanych wnioskach przez uprawnione podmioty, którym wypłaca się pożyczkę bądź udziela dotacji na aktywizację osób pozbawionych wolności.

Stan Funduszu na koniec 2014 roku wyniósł 42.403 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 42.542 tys. zł,
- należności 6.975 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 7.114 tys. zł.

5.4.5 Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych

Fundusz Modernizacji Sił Zbrojnych został utworzony na podstawie art. 11 ustawy z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, jako państwowy fundusz celowy, którego dysponentem jest Minister Obrony Narodowej. Fundusz gromadzi środki głównie z wpłat Agencji Mienia Wojskowego, z wpływów za udostępnianie poligonów wojskom obcym oraz wpływów za specjalistyczne usługi wojskowe wykonywane w czasie realizacji zadań szkoleniowych. Zgromadzone środki Funduszu przeznaczane są na dofinansowanie zadań z zakresu modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 153.891 tys. zł (środki pieniężne).

W planie finansowym Funduszu na 2014 r. zaplanowano przychody w wysokości 54.973 tys. zł oraz koszty na poziomie 54.973 tys. zł.

Przychody Funduszu zostały wykonane w kwocie 69.889 tys. zł, tj. 127,1% planu, z tego:

- z tytułu wpłat Agencji Mienia Wojskowego 62.006 tys. zł (116,7% planu) w związku z uzyskaniem przez Agencję wyższych niż planowano dochodów z tytułu zagospodarowania mienia przejętego z resortu obrony narodowej,
- z pozostałych tytułów 7.883 tys. zł (429,8% planu), głównie z wyższych przychodów z udostępniania poligonów wojskom obcym, za specjalistyczne usługi wojskowe oraz z lokat bankowych i odsetek.

W roku 2014 koszty Funduszu zrealizowano w kwocie 59.738 tys. zł, tj.108,7% planu z przeznaczeniem na modernizację uzbrojenia i sprzętu wojskowego.

Stan Funduszu na koniec roku 2014 wyniósł 164.042 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 176.349 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 12.307 tys. zł.

5.4.6 Fundusz Wsparcia Straży Granicznej

Fundusz ten został utworzony na podstawie art. 8a ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.).

Źródłem przychodów Funduszu w 2014 roku były środki finansowe uzyskane przez Straż Graniczną na podstawie umów zawartych pomiędzy właściwymi dysponentami Funduszu, a jednostkami samorządu terytorialnego, bankami oraz instytucjami ubezpieczeniowymi.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 6 tys. zł (środki pieniężne).

Przychody Funduszu w 2014 r. wyniosły 1.336 tys. zł (53,8% planu po zmianach), z tego:

- wpłaty od jednostek – 1.333 tys. zł,
- odsetki bankowe – 3 tys. zł.

Przyczyną niższego wykonania planu przychodów Funduszu była mniejsza niż wstępnie planowano ilość umów zawartych i zrealizowanych z podmiotami, które mogą wspierać finansowo jednostki organizacyjne Straży Granicznej. W konsekwencji również plan wydatków został zrealizowany na niższym od planowanego poziomie.

Koszty Funduszu wyniosły 1.238 tys. zł, (49,8% planu po zmianach), z tego:

- koszty własne – 703 tys. zł, (38,5% planu po zmianach). Środki te zostały wydatkowane głównie na zakup materiałów i wyposażenia tj. paliwa, materiałów biurowych, przyczepki, materiałów pędnych i smarów.

- koszty inwestycyjne – 535 tys. zł, (81,2% planu po zmianach). Środki zostały wykorzystane na zakup sprzętu na potrzeby Straży Granicznej.

Stan Funduszu na koniec roku 2014 wynosił 104 tys. zł (środki pieniężne).

5.4.7 Fundusz Wsparcia Państwowej Straży Pożarnej

Fundusz został utworzony na podstawie art. 19e ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 675, z późn. zm.).

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 5.145 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 5.137 tys. zł,
- należności 8 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu w 2014 roku były wpływy z usług, odsetek, zapisów i darowizny oraz wpłaty od jednostek na fundusz celowy (m.in. jednostek samorządu terytorialnego).

Fundusz uzyskał przychody w wysokości 37.506 tys. zł, (79% planu), z tytułu:

- wpłat od jednostek – 32.822 tys. zł (w tym na zadania inwestycyjne – 27.657 tys. zł),
- wpływów z usług szkoleniowych – 2.378 tys. zł,
- zapisów i darowizn – 2.174 tys. zł,
- odsetek bankowych – 123 tys. zł,
- innych zwiększeń – 9 tys. zł.

Koszty Funduszu wyniosły 38.027 tys. zł (79,6% planu po zmianach) i zostały poniesione na:

- koszty własne - 3.698 tys. zł (w tym przede wszystkim na zakup usług oraz materiałów i wyposażenia),
- koszty inwestycyjne - 31.517 tys. zł (w tym: na budowę, rozbudowę i modernizację obiektów, zakup sprzętu transportowego, łączności, informatycznego, techniki specjalnej, medycznego),
- dotacje dla jednostek organizacyjnych PSP na realizację zadań bieżących przekazane z państwowych funduszy celowych – 2.768 tys. zł.

Główną przyczyną niższego wykonania planu zarówno w zakresie przychodów jak i kosztów jest wycofanie się darczyńców ze wsparcia finansowego jednostek organizacyjnych PSP oraz częściowe przeniesienie na kolejny rok planowanych wydatków majątkowych dotyczących rewitalizacji zabytkowego budynku po byłej Praskiej Komendzie Straży Pożarnej na terenie Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 5 w Warszawie.

Stan Funduszu na koniec roku 2014 wyniósł 4.624 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 5.333 tys. zł,
- należności 11 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 720 tys. zł.

5.4.8 Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej

Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (Dz. U. poz. 49).

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 42.984 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 29.006 tys. zł,
- należności 9.979 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 29 tys. zł,
- pozostałe środki obrotowe 4.028 tys. zł.

Przychody Funduszu wyniosły 39.303 tys. zł, co stanowiło 107,4% planu przychodów na rok 2014. Przychodami Funduszu były:

- środki pieniężne pochodzące z orzeczonych przez sądy nawiązek oraz świadczeń pieniężnych,
- środki pieniężne pochodzące z potrąceń w wysokości 10% wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych zatrudnionych na podstawie skierowania do pracy,
- środki pieniężne pochodzące z wykonania kar dyscyplinarnych poprzez obniżenie przypadającej skazanemu części wynagrodzenia za pracę, nie więcej niż o 25% na okres do 3 miesięcy, spadków, zapisów i darowizn, dotacji zbiórek i innych źródeł.

Koszty Funduszu zostały zrealizowane w kwocie 28.394 tys. zł, tj. 77,6% planu. Środki Funduszu przeznacza się na:

- pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz członkom ich rodzin, zwłaszcza pomoc medyczną, psychologiczną, rehabilitacyjną, prawną oraz materialną, udzielaną przez jednostki niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, w tym stowarzyszenia, fundacje, organizacje i instytucje,
- pomoc postpenitencjarną osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin, udzielaną przez zawodowych kuratorów sądowych oraz Służbę Więzienną,

- pomoc postpenitencjarną osobom pozbawionym wolności, zwalnianym z zakładów karnych i aresztów śledczych oraz członkom ich rodzin, udzielaną przez stowarzyszenia, fundacje, organizacje oraz instytucje, których celem działania jest realizacja zadań wchodzących w zakres uczestnictwa społeczeństwa w wykonywaniu orzeczeń oraz pomocy w społecznej readaptacji skazanych, jak również kościoły i inne związki wyznaniowe oraz osoby godne zaufania,
- działalność podejmowaną lub powierzoną przez Ministra Sprawiedliwości, jako dysponenta Funduszu, mającą na celu wsparcie i rozwój systemu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem oraz pomocy postpenitencjarnej, w szczególności na:
  - promowanie i wspieranie inicjatyw i przedsięwzięć służących poprawie sytuacji osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz skutecznej readaptacji skazanych,
  - podejmowanie przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i informacyjnym,
  - pokrywanie kosztów związanych z organizowaniem i prowadzeniem szkoleń,
  - podejmowanie, organizowanie i zlecanie badań naukowych dotyczących sytuacji oraz potrzeb osób pokrzywdzonych przestępstwem oraz osób skazanych.

Stan Funduszu na koniec 2014 roku wyniósł 53.893 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 35.067 tys. zł,
- należności 10.787 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 40 tys. zł,
- pozostałe środki obrotowe 8.079 tys. zł.

5.5. Fundusze związane z nauką, kulturą i kulturą fizyczną

Powyższe fundusze realizują zadania w zakresie: rozwijania sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych oraz dofinansowania inwestycji sportowych, promowania przedsięwzięć artystycznych, ochrony polskiego dziedzictwa narodowego, rozwoju nauki i technologii polskiej, dofinansowania zajęć sportowych dla uczniów.

W wyniku działalności ww. funduszy w 2014 r. osiągnięto przychody w wysokości 811.517 tys. zł, które były niższe w stosunku do roku 2013 o 25.606 tys. zł oraz poniesiono koszty w wysokości 885.673 tys. zł, które były niższe w stosunku do 2013 roku o 59.678 tys. zł.

5.5.1 Fundusz Promocji Twórczości

Fundusz Promocji Twórczości jest państwowym funduszem celowym utworzonym na mocy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz .U. z 2006 r. Nr 90,

poz. 631 z późn. zm.). Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

Stan środków Funduszu na początek roku wyniósł 1.089 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 1.067 tys. zł,
- należności 22 tys. zł.

Źródłem przychodów Funduszu są:

- wpływy od producentów lub wydawców ze sprzedaży egzemplarzy utworów literackich, muzycznych, plastycznych, fotograficznych i kartograficznych, niekorzystających z ochrony autorskich praw majątkowych,
- wpływy z tytułu kwot zasądzonych w procesach o naruszenie autorskich praw majątkowych,
- dobrowolne wpłaty, zapisy i darowizny.

Przychody Funduszu wyniosły 742 tys. zł, tj. 172,6% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej na rok 2014. Wyższe wykonanie przychodów Funduszu wynika przede wszystkim z większej niż przewidywano rzeczywistej sprzedaży utworów, które stanowią ich główne źródło.

Koszty Funduszu zrealizowano w kwocie 520 tys. zł, co stanowiło 97,4% planu.

Ze środków Funduszu przyznano:

- 16 stypendiów dla twórców, głównie w dziedzinie literatury, teatru i filmu, tańca, sztuk wizualnych i upowszechniania kultury (twórczości ludowej) oraz z opieki nad zabytkami 288 tys. zł,
- 32 zapomóg dla twórców, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji zdrowotnej lub losowej 96 tys. zł,
- dotacje do 5 wydań o szczególnym znaczeniu dla kultury 111 tys. zł.

Koszty Funduszu zostały wykonane na poziomie 97,4% kwoty zaplanowanej w ustawie budżetowej. Nieznacznie niższe wykonanie kosztów niż planowane wynika z niewykorzystania wszystkich środków w ramach procedury konkursowej w zakresie dofinansowania wydań książkowych oraz procedury przyznawania stypendiów.

Stan środków Funduszu na koniec 2014 roku wyniósł 1.311 tys. zł (środki pieniężne).

5.5.2 Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów

Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów działa na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r.,

poz. 1356, z późn. zm.). Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Stan Funduszu na początek roku wynosił 21.380 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 20.944 tys. zł,
- należności 436 tys. zł,

Źródłem przychodów Funduszu są wpływy z tytułu opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych.

Uzyskane w 2014 r. przychody Funduszu w wysokości 17.143 tys. zł były wyższe w stosunku do planowanych o 31,9%. Z kwoty tej 16.199 tys. zł stanowiły wpływy z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych, a ponadto uzyskano pozostałe przychody, tj. odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat, pozostałe odsetki i wpływy z różnych dochodów – rozliczenia z lat ubiegłych.

Koszty Funduszu, określone w ustawie budżetowej na rok 2014 w kwocie 13.000 tys. zł, zostały wykonane w wysokości 13.093 tys. zł, tj. w 100,7%. Przeznaczone były na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów, prowadzonych przez stowarzyszenia działające w sferze kultury fizycznej oraz inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu wśród dzieci i młodzieży (10.776 tys. zł), a także zajęć organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (2.121 tys. zł).

W 2014 roku dofinansowanie ze środków Funduszu otrzymało 300 podmiotów, z tego 247 na realizację ogólnopolskiego projektu powszechnej nauki pływania pn. „Umiem pływać" i 53 na upowszechnianie sportów zimowych. Łącznie w zajęciach wzięło udział 102.900 uczniów.

Na koniec 2014 r. stan Funduszu wynosił 25.430 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 24.828 tys. zł,
- należności 602 tys. zł.

5.5.3. Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej

Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej działa na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz.1540, z późn. zm). Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury fizycznej.

Źródłem przychodów są wpływy pochodzące z dopłat do stawek w grach losowych objętych monopolem państwa (77% wpływów).

Stan Funduszu na początek 2014 r. wynosił 297.943 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 252.934 tys. zł,
- należności 5.019 tys. zł,
- pozostałe środki obrotowe 39.990 tys. zł.

Wykonanie przychodów Funduszu ukształtowało się na poziomie 601.671 tys. zł, tj. 103% planu. Taki poziom wykonania przychodów Funduszu wynika przede wszystkim z wyższych wpływów z Totalizatora Sportowego pochodzących z dopłat do stawek w grach losowych stanowiących monopol państwa, w stosunku do planowanych.

Koszty Funduszu zrealizowane w wysokości 576.277 tys. zł, tj. 98,6% planu, zostały poniesione na:

- zadania inwestycyjne – 338.270 tys. zł, z tego:
  - inwestycje terenowe – 171.605 tys. zł,
  - inwestycje o szczególnym znaczeniu dla sportu, tzw. inwestycje strategiczne – 109.000 tys. zł,
  - pozostałe programy – 57.665 tys. zł,
- zadania bieżące – 237.860 tys. zł, z tego:
  - rozwijanie sportu wśród dzieci i młodzieży – 212.031 tys. zł. Środki na ten cel przeznaczono na realizację następujących programów: „Szkolenie i współzawodnictwo sportowe młodzieży uzdolnionej" (164.938 tys. zł) oraz „Sport wszystkich dzieci" (47.093 tys. zł),
  - rozwijanie sportu wśród osób niepełnosprawnych – 25.829 tys. zł. W ramach tych środków dofinansowano zadania z dwóch obszarów, tj. wspierania przedsięwzięć w zakresie upowszechniania sportu osób niepełnosprawnych oraz rozwoju sportu osób niepełnosprawnych.

Stan Funduszu na koniec 2014 roku wyniósł 323.337 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 302.511 tys. zł,
- należności wynikające z przypisanych do zwrotu dotacji z tytułu niewykorzystanych środków z rozliczeń oraz dotacji wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem 4.965 tys. zł,
- pozostałe środki obrotowe (wartość przypisanych, a nierozliczonych umów inwestycyjnych na koniec roku 2014) 15.920 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 59 tys. zł.

5.5.4 Fundusz Promocji Kultury

Fundusz Promocji Kultury działa na podstawie ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 z późn. zm.). Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Źródłem przychodów jest 20% wpływów pochodzących z dopłat do stawek w grach objętych monopolem państwa.

Stan Funduszu na początek 2014 r. wyniósł 21.482 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 21.022 tys. zł,
- należności 465 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 5 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowano w ustawie budżetowej w wysokości 157.960 tys. zł zostały wykonane w kwocie 159.716 tys. zł, tj. 101,1% planu oraz 99,1% planu po zmianach.

Koszty Funduszu ustalone w ustawie budżetowej w kwocie 157.960 tys. zł wykonano w wysokości 165.872 tys. zł, tj. 105,0 % planu oraz 92% planu po zmianach. Niższe wykonanie w stosunku do planu po zmianach wynika głównie z mniejszego wykonania dotacji na realizację zadań bieżących dla jednostek sektora finansów publicznych.

Środki Funduszu przeznaczone zostały na wspieranie i promowanie:

- ogólnopolskich i międzynarodowych przedsięwzięć artystycznych, w tym o charakterze edukacyjnym – 59.481 tys. zł,
- twórczości literackiej i czasopiśmiennictwa oraz działania na rzecz kultury języka polskiego i rozwoju czytelnictwa, wspieranie czasopism kulturalnych i literatury niskonakładowej – 12.546 tys. zł,
- ochrony polskiego dziedzictwa narodowego – 13.168 tys. zł,
- młodych twórców i artystów – 2.961 tys. zł,
- dostępu do dóbr kultury osób niepełnosprawnych – 1.047 tys. zł,
- zadań realizowanych w ramach projektów, w tym projektów inwestycyjnych oraz projektów współfinansowanych z funduszy europejskich i międzynarodowych, z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 4.122 tys. zł,
- inwestycji służących wspieraniu przedsięwzięć artystycznych, rozwojowi czytelnictwa, ochronie polskiego dziedzictwa narodowego, promocji młodych twórców i artystów oraz sztuki współczesnej – 63.947 tys. zł.

Na zadania realizowane przez Polski Instytut Sztuki Filmowej przekazano kwotę 7.917 tys. zł zgodnie z planem po zmianach.

Stan Funduszu na koniec 2014 roku wyniósł 15.326 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 15.330 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 4 tys. zł.

5.5.5 Fundusz Nauki i Technologii Polskiej

Fundusz Nauki i Technologii Polskiej funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji. Środkami Funduszu dysponuje minister właściwy do spraw nauki.

Na rachunku Funduszu gromadzi się 2% przychodów uzyskanych z prywatyzacji w danym roku budżetowym oraz odsetki od środków z przeznaczeniem na cele związane z rozwojem nauki i technologii polskiej, obejmujące wspieranie szczególnie ważnych kierunków badań naukowych lub prac rozwojowych określanych w założeniach polityki naukowo-badawczej państwa, wspieranie inwestycji służących potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, promocję i upowszechnianie nauki.

Stan Funduszu na początek roku wyniósł 274.608 tys. zł (środki pieniężne).

Przychody Funduszu zrealizowano w kwocie 32.245 tys. zł, co stanowi 40,8% planu określonego w ustawie budżetowej. Niski poziom wykonania przychodów związany był z niższymi niż zakładano wpływami z prywatyzacji.

Koszty Funduszu wykonane w kwocie 129.911 tys. zł (68,8% planu) przeznaczone zostały na wspieranie inwestycji służących potrzebom badań naukowych i prac rozwojowych (90.722 tys. zł) oraz na zadania badawcze w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (39.189 tys. zł). Na niższy niż zakładano poziom wykonania kosztów miały wpływ terminy płatności wynikające z zawartych umów z jednostkami naukowymi na realizację zadań.

Stan środków Funduszu na koniec 2014 r. wyniósł 176.942 tys. zł (środki pieniężne).

5.6. Pozostałe fundusze

Zadania poniższych funduszy związane są z krajowym systemem informacji o terenie oraz ewidencją gruntów i budynków, a także z udzielaniem przedsiębiorcom premii technologicznych oraz z nowymi metodami profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu.

Z tytułu działalności ww. Funduszy w 2014 r. osiągnięto przychody w wysokości 580.471 tys. zł oraz poniesiono koszty w wysokości 554.208 tys. zł.

5.6.1 Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym jest państwowym funduszem celowym i działa na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2015 r. poz. 520).

Głównym zadaniem Funduszu jest aktualizacja i utrzymanie państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 7.474 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 7.292 tys. zł,
- należności 732 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 550 tys. zł.

Przychody Funduszu wykonano w 2014 r. w kwocie 7.714 tys. zł (co stanowi 251,8% planu). Wyższe wykonanie przychodów w stosunku do planu wynika z wprowadzenia nowych opłat za umożliwienie korzystania z usług teleinformatycznego systemu ASG-EUPOS umożliwiającego udostępnianie danych podstawowej osnowy geodezyjnej.

Przychody pochodziły głównie z wpływów z tytułu udostępniania materiałów z zasobu przez Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej - instytucję gospodarki budżetowej GUGiK – 6.215 tys. zł, wpłat za egzaminy – 1.304 tys. zł oraz odsetek od lokat bankowych, grzywien i innych kar pieniężnych 182 tys. zł.

Ze środków funduszu zostały poniesione koszty w wysokości 6.949 tys. zł, tj. 70,1% planu po zmianach w wysokości 9.910 tys. zł. Główną przyczyną niższego wykonania planu finansowego Funduszu był fakt, iż postępowanie na realizację zamówienia publicznego na wykonanie lotniczego skaningu laserowego w technologii LIDAR wraz z opracowaniem produktów pochodnych oraz ich weryfikacją nie zostało zakończone w 2014 r. Rozstrzygnięcie postępowania nastąpiło w 2015 r. Ponadto część środków nie została wydatkowana ze względu na korzystne finansowo wyniki postępowań przetargowych. Niektóre zadania zostały zrealizowane w mniejszej kwocie niż pierwotnie planowano.

Koszty przeznaczono na:

- zakładanie, aktualizację i modernizację krajowego systemu informacji o terenie, map topograficznych i tematycznych, osnów geodezyjnych, mapy zasadniczej, geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, ewidencji gruntów i budynków – 4.566 tys. zł,
- informatyzację zasobu, w tym zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania – 1.383 tys. zł,
- przeprowadzanie postępowań kwalifikacyjnych, drukowanie i dystrybucję dziennika praktyki zawodowej – 1.000 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2014 r. wynosił 8.239 tys. zł, w tym:

- środki pieniężne 8.196 tys. zł,
- należności 78 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 35 tys. zł.

5.6.2 Fundusz Kredytu Technologicznego

Fundusz Kredytu Technologicznego (FKT) jest państwowym funduszem celowym utworzonym na mocy ustawy z dnia 30 maja 2008 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (Dz. U. z 2014 r., poz. 226). Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw gospodarki. FKT zasilany jest ze środków działania 4.3. – Kredyt technologiczny PO IG, pochodzących z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz – w części stanowiącej współfinansowanie – ze środków budżetu państwa.

W 2014 r. na zadania wynikające z ustawy tworzącej fundusz wykorzystano kwotę w wysokości 18.848 tys. zł, w tym na:

- udzielanie przedsiębiorcom premii technologicznej w kwocie 14.209 tys. zł,
- częściowe umorzenia udzielonych kredytów technologicznych w kwocie 251 tys. zł (50,2% planu),
- obsługę Funduszu w kwocie 4.388 tys. zł (93,1% planu po zmianach).

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 5.344 tys. zł, w tym:

- należności 8.673 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 3.329 tys. zł.

Przychody Funduszu wykonano w kwocie 547.660 tys. zł, tj. 85,6% planu po zmianach z czego największą pozycję stanowiły środki otrzymane z Unii Europejskiej.

Koszty Funduszu wykonano w kwocie 537.315 tys. zł, tj. 83,6% planu po zmianach.

Stan Funduszu na koniec 2014 roku wyniósł 15.689 tys. zł, w tym:

- należności 19.538 tys. zł,
- zobowiązania (minus) 3.849 tys. zł.

5.6.3 Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych

Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych został utworzony na podstawie art. 88 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 z późn. zm.). Dysponentem Funduszu jest minister właściwy do spraw zdrowia. Powyższy Fundusz

jest państwowym funduszem celowym, którego przychodem jest 3% wpływów z dopłat z gier objętych monopolem państwa, a wydatkiem są następujące zadania:

- prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej i opracowywanie specjalistycznych ekspertyz, raportów, sprawozdań dotyczących problematyki uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- opracowywanie i wdrażanie nowych metod profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- udzielanie finansowej pomocy instytucjom i stowarzyszeniom realizującym zadania związane z rozwiązywaniem problemów wynikających z uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych, w tym sporządzanie oceny rozpowszechnienia i zagrożenia patologicznym hazardem,
- prowadzenie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także zwiększanie kompetencji zawodowych osób zajmujących się leczeniem w celu zwiększenia skuteczności oraz dostępności leczenia uzależnień od hazardu lub innych uzależnień niestanowiących uzależnienia od substancji psychoaktywnych dla osób uzależnionych od hazardu i ich bliskich.

W planie finansowym Funduszu ujętym w ustawie budżetowej na 2014 r. na wyżej wymienione zadania zaplanowana została kwota 13.000 tys. zł.

Stan Funduszu na początek 2014 roku wyniósł 73.657 tys. zł (środki pieniężne).

W 2014 r. przychody Funduszu wyniosły 25.097 tys. zł, co stanowiło 104,2% planu zapisanego w ustawie budżetowej na ten rok (24.097 tys. zł) oraz 104,8% przychodów zrealizowanych w roku 2013 (23.959 tys. zł). Wyższa realizacja przychodów w roku 2014, w stosunku do roku 2013, spowodowana była wyższymi wpływami z dopłat do stawek w grach losowych objętych monopolem państwa.

W ciągu 2014 r. na realizację wynikających z ustawy o grach hazardowych zadań Biuro zawarło 144 umowy, na realizację których wydatkowano kwotę 9.944 tys. zł.

Koszty Funduszu zrealizowane w 2014 r. w kwocie 9.944 tys. zł stanowiły 76,49% planu zapisanego w ustawie budżetowej na ten rok (13.000 tys. zł). Przyczyny niższego, w stosunku do planu na 2014 r., wydatkowania środków wynikały z faktu, iż wiele ofert nie spełniało stawianych wymogów, co było powodem ich odrzucenia bądź oddalenia. Część wniosków została odrzucona z powodu niespełnienia wymogów formalno-prawnych lub została oddalona z powodów niespełnienia wymogów merytorycznych. Do realizacji przyjęte zostały wyłącznie wnioski spełniające wszystkie kryteria, określone w szczegółowych warunkach naboru wniosków.

Stan Funduszu na koniec 2014 roku 88.810 tys. zł (środki pieniężne).